

Лекція

Тема: Індексування документів: сутність, призначення, види

План

1. Сутність індексування документів і інформації. Загальне уявлення про інформаційно-пошукову мову і пошуковий образ документа.
2. Види індексування документів.
3. Поняття про класифікацію як базу індексування. Класифікація як метод наукового пізнання. Штучна та природна класифікація. Їх характерні особливості, відмінності й значення.
4. Значення класифікації документів у різних сферах документних комунікацій. Поняття про документні класифікації, їхні види. Групування документів та бібліографічних записів про них за формальними ознаками і в залежності від змісту документів. Алфавітно-предметні й систематичні класифікації як види змістовних.
5. Вимоги до документних класифікацій. класифікацій.

Література

1. ДСТУ ГОСТ 7.59:2003. Індексування документів. Загальні вимоги до систематизації та предметизації (ГОСТ 7.59-2003 (ИСО 5963-85), IDT). Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2004. 6 с.
2. Кушнарєнко Н.М. Наукова обробка документів : підручник / Н.М.Кушнаренко, В.К. Удалова. 4-е вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2006. 334 с.
3. Власова, Г.В. Аналітико-синтетична переробка інформації: навч.посібник / Г.В. Власова, В.І.Лутовина, Л.І. Титова. К.:ДАККиМ, 2006. 290 с.
4. Збанацька О. М. Інформаційно-пошуковий тезаурус НПБУ: особливості терміносистеми та використання в процесі предметизації. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2005. № 1. С. 57–61.
5. Законодавство України. – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/>
6. Кушнарєнко Н.М., Удалова В.К. Наукова обробка документів : навчальний посібник. Харків, 2006. 334 с. – URL : http://www.biglib.com/book/78_Naykova_obrobka_dokumentiv

Лекція

Тема: Теоретичні основи систематизації документів

План

1. Класифікація наук як філософсько-методологічна основа документної систематичної класифікації. Значення класифікації наук для бібліотечно-бібліографічних класифікацій. Відмінності документної класифікації від класифікації наук.
2. Типи систематичних документних класифікацій у залежності від технології побудови.
3. Таблиці класифікації, призначення, структура: основні, допоміжні таблиці, алфавітно-предметний покажчик, індексація. Класифікаційні індекси як інформаційно-пошукова мова систематичних бібліотечно-бібліографічних класифікацій.
4. Види індексації за базою та побудовою.

Література

1. ДСТУ 2395–2000 (ГОСТ 30671–99) (ISO 5963:1985). Обстеження документа, встановлення його предмета та відбір термінів індексування. Загальна методика. Вид. офіц. Київ : Держстандарт України, 2001. 8 с.

2. Кушнарєнко Н.М. Наукова обробка документів : підручник / Н.М.Кушнаренко, В.К. Удалова. 4-е вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2006. 334 с.
3. Вилегжаніна Т.І. Інформаційно-пошуковий тезаурус [Текст] / Вилегжаніна Т., Збанацька О. Донецьк: Альфа-Прес, 2004 . 1104 с.
4. Власова, Г.В. Аналітико-синтетична переробка інформації: навч.посібник / Г.В. Власова, В.І.Лутовина, Л.І. Титова. К.:ДАККиМ, 2006. 290 с.
5. Сєдих В.В. Документні класифікаційні системи : конспект лекцій / В.В. Сєдих; Харк. держ. акад. культури. Х., 2005. 64 с.
6. Книжкова палата України. – URL : <http://www.ukrbook.net/>
7. Кушнарєнко Н.М., Удалова В.К. Наукова обробка документів : навчальний посібник. Харків, 2006. 334 с. – URL : http://www.biglib.com/book/78_Naykova_obrobka_dokumentiv

Лекція

Тема: Універсальна десяткова класифікація (УДК)

План

1. Філософсько-методологічна основа УДК. Основний ряд УДК, принципи його структурування. Пропорційна насиченість класів.
2. УДК як ієрархічна комбінаційна класифікаційна система. Десятковий принцип у побудові таблиць. Допоміжні таблиці (загальні та спеціальні визначники). Індексация в УДК, математичні знаки та інші символи.
3. УДК як міжнародна система кодування інформації.
4. Використання УДК в Україні. Видання таблиць УДК українською мовою. Електронна версія УДК

Література

1. Кушнарєнко Н.М. Наукова обробка документів : підручник / Н.М.Кушнаренко, В.К. Удалова. 4-е вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2006. 334 с.
2. Універсальна десяткова класифікація (УДК) : у 2 кн.: пер. з англ. / Кн. палати України . К., 2000-2001 . Кн.1 : Таблиці... 2001. 929с. – Кн.2 : Алфавітно предметний покажчик . 2001 . 808 с.
3. Універсальна десяткова класифікація (УДК) : Алфавітно-предметний покажчик (зведений) : до другого видання таблиць УДК / Держ. наук. установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова» ; [голов. ред. М. І. Сенченко. Київ : Кн. палата України, 2011. 700 с.
4. Кушнарєнко Н.М., Удалова В.К. Наукова обробка документів : навчальний посібник. Харків, 2006. 334 с. – URL : http://www.biglib.com/book/78_Naykova_obrobka_dokumentiv
5. Скорочені таблиці УДК українською мовою. – URL : <http://www.udcsummary.info/php/index.php?lang=uk&pr=Y> 9. Українська бібліотечна енциклопедія. – URL : <http://ube.nlu.org.ua/>

Лекція

Тема: Систематизація документів відділу «8 Мова. Мовознавство. Художня література. Літературознавство» за таблицями УДК

План

1. Систематизація документів ділення «801 Віршування.. Допоміжні науки та джерела філології» .
2. Систематизація документів ділення «808 Риторика. Ефективне застосування мови».
3. Систематизація документів ділення «81 Лінгвістика. Мовознавство. Мови».
4. Систематизація документів ділення «811 Мови природні та штучні».
5. Систематизація документів ділення «82 Художня література. Літературознавство».
6. Систематизація документів ділення «82.0 Теорія літератури. Вивчення літератури. Літературна техніка. Літературознавство».
7. Систематизація документів ділення «811 Мови природні та штучні».
8. Систематизація документів ділення «821 Художня література окремими мовами».

Література

1. ДСТУ ГОСТ 7.59:2003. Індиксування документів. Загальні вимоги до систематизації та предметизації (ГОСТ 7.59-2003 (ИСО 5963-85), ИДТ). Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2004. 6 с.
2. Кушнарєнко Н.М. Наукова обробка документів : підручник / Н.М.Кушнаренко, В.К. Удалова. 4-е вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2006. 334 с.
3. Універсальна десяткова класифікація (УДК) : у 2 кн.: пер. з англ. / Кн. палати України . К., 2000-2001 . Кн.1 : Таблиці... 2001. 929с. – Кн.2 : Алфавітно предметний покажчик . 2001 . 808 с.
4. Універсальна десяткова класифікація (УДК) : Алфавітно-предметний покажчик (зведений) : до другого видання таблиць УДК / Держ. наук. установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова» ; [голов. ред. М. І. Сенченко. Київ : Кн. палата України, 2011. 700 с.
5. Власова, Г.В. Аналітико-синтетична переробка інформації: навч.посібник / Г.В. Власова, В.І.Лутовина, Л.І. Титова. К.:ДАККиМ, 2006. 290 с.
6. Скорочені таблиці УДК українською мовою. – URL : <http://www.udcsummary.info/php/index.php?lang=uk&pr=Y> 9. Українська бібліотечна енциклопедія. – URL : <http://ube.nlu.org.ua/>

Лекція

Тема : Теоретичні основи предметизації документів. Загальна та часткова методика предметизації документів

План

1. «Предмет» з точки зору предметизації документів і предметного пошуку. Предметна рубрика (ПР), визначення, функції, полісемічність.
2. Прийоми уніфікації мови предметних рубрик. Лексика мови ПР, її однозначність. Інверсія та її використання у формуванні ПР. Значення першого (провідного) слова у заголовку ПР. Інші загальні положення формулювання ПР (вимоги, вживані частини мови, повна та скорочена форма предмета тощо).
3. Види ПР за структурою. Види підзаголовків ПР, їх застосування. Посилально-довідковий апарат мови ПР. Метод типізації в предметизації.

4. Поняття про ключові слова. Методика підбору ключових слів для праць з філології.
5. Суть і послідовність процесу предметизації документів. Основні етапи. Глибина предметизації, види ПР за обсягом змісту. Адекватна та узагальнююча предметна рубрика. Метод багаторазового відображення документа у процесі предметизації.
6. Залежність методики предметизації.

Література

1. Кушнарєнко Н.М. Наукова обробка документів : підручник / Н.М.Кушнаренко, В.К. Удалова. 4-е вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2006. 334 с.
2. Вилегжаніна Т.І. Інформаційно-пошуковий тезаурус [Текст] / Вилегжаніна Т., Збанацька О. Донецьк: Альфа-Прес, 2004 . 1104 с.
3. Власова, Г.В. Аналітико-синтетична переробка інформації: навч.посібник / Г.В. Власова, В.І.Лутовина, Л.І. Титова. К.:ДАККіМ, 2006. 290 с.
4. Збанацька О. М. Інформаційно-пошуковий тезаурус НПБУ: особливості терміносистеми та використання в процесі предметизації. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2005. № 1. С. 57–61.
5. Індекссування документів ключовими словами : метод. рек. / уклад.: І. Г. Лобановська ; НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В.О. Сухомлинського. Київ : Нілан-ЛТД, 2011. 53 с.
6. Правила складання предметних рубрик : метод. рек. Київ : НаУКМА, 2010. 253 с.
7. Кушнарєнко Н.М., Удалова В.К. Наукова обробка документів : навчальний посібник. Харків, 2006. 334 с. – URL : http://www.biglib.com/book/78_Naykova_obrobka_dokumentiv
8. Предметизація документів – інформаційне ядро електронного каталогу [Електронний ресурс] / Нац. б-ка України для дітей ; уклад. Н. Й. Дзюба, В. М. Красножон, І. Г. Торлін. – Київ, 2010. URL : <http://www.chl.kiev.ua/default.aspx?id=5782>.
9. Предметизація документів з питань освіти, педагогіки, психології : практичний посібник /укладачі: І. Г. Лобановська, Н. Є. Зоріна, 2014. – URL : <http://lib.iitta.gov.ua/>

Практичне заняття

Тема: Індекссування документів: сутність, призначення, види Теоретичні питання

1. Сутність індекссування документів і інформації. Загальне уявлення про інформаційно-пошукову мову і пошуковий образ документа.
2. Види індекссування документів.
3. Поняття про класифікацію як базу індекссування. Класифікація як метод наукового пізнання. Штучна та природна класифікація. Їх характерні особливості, відмінності й значення.
4. Значення класифікації документів у різних сферах документних комунікацій. Поняття про документні класифікації, їхні види. Групування документів та бібліографічних записів про них за формальними ознаками і в залежності від змісту документів. Алфавітно-предметні й систематичні класифікації як види змістовних.
5. Вимоги до документних класифікацій. класифікацій.

Література

1. ДСТУ ГОСТ 7.59:2003. Індексування документів. Загальні вимоги до систематизації та предметизації (ГОСТ 7.59-2003 (ИСО 5963-85), IDT). Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2004. 6 с.
2. Кушнарєнко Н.М. Наукова обробка документів : підручник / Н.М.Кушнаренко, В.К. Удалова. 4-е вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2006. 334 с.
3. Власова, Г.В. Аналітико-синтетична переробка інформації: навч.посібник / Г.В. Власова, В.І.Лутовина, Л.І. Титова. К.:ДАККиМ, 2006. 290 с.
4. Збанацька О. М. Інформаційно-пошуковий тезаурус НПБУ: особливості терміносистеми та використання в процесі предметизації. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2005. № 1. С. 57–61.
5. Законодавство України. – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/>
6. Кушнарєнко Н.М., Удалова В.К. Наукова обробка документів : навчальний посібник. Харків, 2006. 334 с. – URL : http://www.biglib.com/book/78_Naykova_obrobka_dokumentiv

Практичне заняття

Тема: Теоретичні основи систематизації документів Теоретичні питання

1. Класифікація наук як філософсько-методологічна основа документної систематичної класифікації. Значення класифікації наук для бібліотечно-бібліографічних класифікацій. Відмінності документної класифікації від класифікації наук.
2. Типи систематичних документних класифікацій у залежності від технології побудови.
3. Таблиці класифікації, призначення, структура: основні, допоміжні таблиці, алфавітно-предметний покажчик, індексація. Класифікаційні індекси як інформаційно-пошукова мова систематичних бібліотечно-бібліографічних класифікацій.
4. Види індексації за базою та побудовою.

Література

1. ДСТУ 2395–2000 (ГОСТ 30671–99) (ISO 5963:1985). Обстеження документа, встановлення його предмета та відбір термінів індексування. Загальна методика. Вид. офіц. Київ : Держстандарт України, 2001. 8 с.
2. Кушнарєнко Н.М. Наукова обробка документів : підручник / Н.М.Кушнаренко, В.К. Удалова. 4-е вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2006. 334 с.
3. Вилегжаніна Т.І. Інформаційно-пошуковий тезаурус [Текст] / Вилегжаніна Т., Збанацька О. Донецьк: Альфа-Прес, 2004 . 1104 с.
4. Власова, Г.В. Аналітико-синтетична переробка інформації: навч.посібник / Г.В.Власова, В.І.Лутовина, Л.І. Титова. К.:ДАККиМ, 2006. 290 с.
5. Сєдих В.В. Документні класифікаційні системи : конспект лекцій / В.В. Сєдих; Харк. держ. акад. культури. Х., 2005. 64 с.
6. Книжкова палата України. – URL : <http://www.ukrbook.net/>

7. Кушнарєнко Н.М., Удалова В.К. Наукова обробка документів : навчальний посібник. Харків, 2006. 334 с. – URL : http://www.biglib.com/book/78_Naykova_obrobka_dokumentiv

Практичне заняття

Тема: Універсальна десяткова класифікація (УДК)

Теоретичні питання

1. Філософсько-методологічна основа УДК. Основний ряд УДК, принципи його структурування. Пропорційна насиченість класів.
2. УДК як ієрархічна комбінаційна класифікаційна система. Десятковий принцип у побудові таблиць. Допоміжні таблиці (загальні та спеціальні визначники). Індксація в УДК, математичні знаки та інші символи.
3. УДК як міжнародна система кодування інформації.
4. Використання УДК в Україні. Видання таблиць УДК українською мовою. Електронна версія УДК

Література

1. Кушнарєнко Н.М. Наукова обробка документів : підручник / Н.М.Кушна рєнко, В.К. Удалова. 4-є вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2006. 334 с.
2. Універсальна десяткова класифікація (УДК) : у 2 кн.: пер. з англ. / Кн. палати України . К., 2000-2001 . Кн.1 : Таблиці... 2001. 929с. – Кн.2 : Алфавітно предметний покажчик . 2001 . 808 с.
3. Універсальна десяткова класифікація (УДК) : Алфавітно-предметний покажчик (зведений) : до другого видання таблиць УДК / Держ. наук. установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова» ; [голов. ред. М. І. Сенченко. Київ : Кн. палата України, 2011. 700 с.
4. Кушнарєнко Н.М., Удалова В.К. Наукова обробка документів : навчальний посібник. Харків, 2006. 334 с. – URL : http://www.biglib.com/book/78_Naykova_obrobka_dokumentiv
5. Скорочені таблиці УДК українською мовою. – URL : <http://www.udcsummary.info/php/index.php?lang=uk&pr=Y> 9. Українська бібліотечна енциклопедія. – URL : <http://ube.nlu.org.ua/>

Практичне заняття

Тема : Систематизація документів відділу «8 Мова. Мовознавство. Художня література. Літературознавство» за таблицями УДК

Теоретичні питання

1. Систематизація документів ділення «801 Віршування.. Допоміжні науки та джерела філології» .
2. Систематизація документів ділення «808 Риторика. Ефективне застосування мови».
3. Систематизація документів ділення «81 Лінгвістика. Мовознавство. Мови».
4. Систематизація документів ділення «811 Мови природні та штучні».
5. Систематизація документів ділення «82 Художня література. Літературознавство».

6. Систематизація документів ділення «82.0 Теорія літератури. Вивчення літератури. Літературна техніка. Літературознавство».
7. Систематизація документів ділення «811 Мови природні та штучні».
8. Систематизація документів ділення «821 Художня література окремими мовами».

Література

1. ДСТУ ГОСТ 7.59:2003. Індиксування документів. Загальні вимоги до систематизації та предметизації (ГОСТ 7.59-2003 (ИСО 5963-85), IDT). Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2004. 6 с.
2. Кушнарєнко Н.М. Наукова обробка документів : підручник / Н.М.Кушнаренко, В.К. Удалова. 4-е вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2006. 334 с.
3. Універсальна десяткова класифікація (УДК) : у 2 кн.: пер. з англ. / Кн. палати України . К., 2000-2001 . Кн.1 : Таблиці... 2001. 929с. – Кн.2 : Алфавітно предметний покажчик . 2001 . 808 с.
4. Універсальна десяткова класифікація (УДК) : Алфавітно-предметний покажчик (зведений) : до другого видання таблиць УДК / Держ. наук. установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова» ; [голов. ред. М. І. Сенченко. Київ : Кн. палата України, 2011. 700 с.
5. Власова, Г.В. Аналітико-синтетична переробка інформації: навч.посібник / Г.В.Власова, В.І.Лутовина, Л.І. Титова. К.:ДАККиМ, 2006. 290 с.
6. Скорочені таблиці УДК українською мовою. – URL : <http://www.udcsummary.info/php/index.php?lang=uk&pr=Y> 9. Українська бібліотечна енциклопедія. – URL : <http://ube.nlu.org.ua/>

Практичне заняття

Тема: Теоретичні основи предметизації документів. Загальна та часткова методика предметизації документів

Теоретичні питання

1. «Предмет» з точки зору предметизації документів і предметного пошуку. Предметна рубрика (ПР), визначення, функції, полісемічність.
2. Прийоми уніфікації мови предметних рубрик. Лексика мови ПР, її однозначність. Інверсія та її використання у формуванні ПР. Значення першого (провідного) слова у заголовку ПР. Інші загальні положення формулювання ПР (вимоги, вживані частини мови, повна та скорочена форма предмета тощо).
3. Види ПР за структурою. Види підзаголовків ПР, їх застосування. Посилально-довідковий апарат мови ПР. Метод типізації в предметизації.
4. Поняття про ключові слова. Методика підбору ключових слів для праць з філології.
5. Суть і послідовність процесу предметизації документів. Основні етапи. Глибина предметизації, види ПР за обсягом змісту. Адекватна та узагальнююча предметна рубрика. Метод багаторазового відображення документа у процесі предметизації.
6. Залежність методики предметизації.

Література

1. Кушнарєнко Н.М. Наукова обробка документів : підручник / Н.М.Кушнаренко, В.К. Удалова. 4-е вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2006. 334 с.

2. Вилегжаніна Т.І. Інформаційно-пошуковий тезаурус [Текст] / Вилегжаніна Т., Збанацька О. Донецьк: Альфа-Прес, 2004 . 1104 с.
3. Власова, Г.В. Аналітико-синтетична переробка інформації: навч.посібник / Г.В. Власова, В.І.Лутовина, Л.І. Титова. К.:ДАККіМ, 2006. 290 с.
4. Збанацька О. М. Інформаційно-пошуковий тезаурус НПБУ: особливості терміносистеми та використання в процесі предметизації. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2005. № 1. С. 57–61.
5. Індекссування документів ключовими словами : метод. рек. / уклад.: І.Г.Лобановська ; НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім.В.О.Сухомлинського. Київ : Нілан-ЛТД, 2011. 53 с.
6. Правила складання предметних рубрик : метод. рек. Київ : НаУКМА, 2010. 253 с.
7. Кушнарєнко Н.М., Удалова В.К. Наукова обробка документів : навчальний посібник. Харків, 2006. 334 с. – URL : http://www.biglib.com/book/78_Naykova_obrobka_dokumentiv
8. Предметизація документів – інформаційне ядро електронного каталогу [Електронний ресурс] / Нац. б-ка України для дітей ; уклад. Н. Й. Дзюба, В. М. Красножон, І. Г. Торлін. – Київ, 2010. URL : <http://www.chl.kiev.ua/default.aspx?id=5782>.
9. Предметизація документів з питань освіти, педагогіки, психології : практичний посібник /укладачі: І. Г. Лобановська, Н. Є. Зоріна, 2014. – URL : <http://lib.iitta.gov.ua/>

САМОСТІЙНА РОБОТА

Представте за допомогою схеми види індексування документів з їх характеристикою. Складіть список вітчизняних і зарубіжних наукових публікацій, у яких висвітлюються питання індексування документів. Оформіть джерела із гіперпокликаннями. Складіть перелік основних ділень таблиць ББК для масових і наукових бібліотек. Складіть короткий тлумачний словник термінів, що використовуються у таблицях класифікації. Підготуйте таблицю «Спеціальні та загальні визначники в УДК». З тексту таблиць УДК наведіть по 2 приклади знаків: апострофа, розповсюдження, конгруентності. З тексту таблиць УДК випишіть основні ділення розділу «82 Художня література. Літературознавство». Систематизуйте за таблицями УДК теми «Білінгвізм на Херсонщині», «Порівняльна граматики української та польської мов». Систематизуйте за таблицями УДК теми «Особливості віршування поетів-молодомузівців», «Новела в українській літературі кінця ХІХ- початку ХХ століття». За ДСТУ 2395–2000 визначте питання, що мають бути зазначені у контрольному списку загальних параметрів списку предметної рубрики. Сформулюйте заголовок і підзаголовок предметної рубрики, присвяченої життю і діяльності українського мовознавця О.О. Потебні. Підберіть ключові слова для наукової публікації на тему «Антиутопія у сучасній українській літературі».